
Út az egységes szabadalmi oltalom és az Egységes Szabadalmi Bíróság felé*

Papp László**

a világkereskedelem 19-20. századi globalizációja nemcsak átrendezte a kereskedelmi-forgalmazási viszonyokat, de egyúttal újabb jogalkotási kihívások elé állította az államokat. A szellemi alkotások és különösen az iparjogvédelem terén mindez még érzékenyebben jelentkezett, hiszen ezen intézmények jellegüknél fogva határon átnyúló jellegűek voltak. Ebből adódóan a világkereskedelem színpadán nem maradhatott talpon az az állam, amely iparjogvédelmi szabályait nem volt képes a megváltozott viszonyokhoz igazítani. Ebből adódóan a 19. század harmadik harmadára megszülető nemzetállami szabályozásokkal párhuzamosan azonnal megnyílt a lehetőség a nemzetközi integráció kiépítésére. Ez az iparjogvédelem terén a Párizsi Unió Egyezményben (a továbbiakban PUE) öltött testet, amely 1883-ban olyan nemzetközi iparjogvédelmi közösséget hozott létre, amely minimumkövetelmények által elősegítette az eltérő tagállami szabályok jogközelítését.¹ A PUE közel hetven év alatt rendkívüli eredményeket ért el, azonban a második világháború után az iparjogvédelmi integráció elmélyítése megtorpant. Ebben a történelmi közegben Nyugat-Európa néhány állama úgy döntött, hogy versenyképességük és harmonikus gazdasági növekedésük biztosítása érdekében gazdasági integrációt hoznak létre, amely az 1957. évi Római Szerződésekben manifesztálódott. Az Európai Gazdasági Közösség (a továbbiakban EGK) alapvető célkitűzése gazdasági jellegű volt, s annak ellenére, hogy a Római Szerződésekben nyomát sem találjuk az iparjogvédelemnek, az mégis kezdettől fogva ott rejtőzött az integráció gondolata mögött. Az EGK alapvető célkitűzéseiként megfogalmazott belső piac, és az azt biztosító szabadságok, ugyanis nehezen valósíthatók meg az iparjogvédelmi szabályok közelítése nélkül. A szabadalmi és védjegyjogi kérdések a Közösségeken belül a 60-70-es évektől versenyjogi megközelítésben jelentkeztek, s már ekkor nyilvánvaló

* „A kutatás a TÁMOP 4.2.4.A/2-11-1-2012-0001 azonosító számú *Nemzeti Kiválóság Program – Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működtetése konvergencia program* című kiemelt projekt keretében zajlott. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.”

** Egyetemi tanársegéd, Debreceni Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Jegtörténeti Tanszék.

¹ v.ö.: LAFLAME, MICHAEL: European Patent System: An Overview and Critique, *Houston Journal of International Law*, Vol. 32, Issue 3 (Summer 2010), 609-610.; LUTZ, MARTIN J.: Community Patent and Trademark, *Saint Louis University Public Law Review*, Vol. 9, Issue 1 (1990), 101-102.

volt, hogy az integráció eredményesebb elmélyítése érdekében a tagállamoknak foglalkozniuk kell a szabadalom, a közösségi szabadalom gondolatával.

E tanulmány a továbbiakban a nemzetközi jog és az uniós jog oldaláról igyekszik bemutatni a második világháborút követő változásokat és a jelen kor problémáit az uniós szabadalom kapcsán, elsősorban a joghatósági kérdésre koncentrálva.²

I.

A szabadalmi jog második világháborút követő fejlődése két, párhuzamos úton haladt tovább: a nemzetközi jog és az uniós jog keretében. A PUE csak az első lépés volt az iparjogvédelmi integráció elmélyítésének útján, ugyanis 1967. július 14-én megszületett a Szellemi Tulajdon Világszervezete (a továbbiakban WIPO), amely genfi székhellyel az ENSZ 16 nemzetközi szakosított szervének egyike.³ Szintén a nemzetközi jog színterén 1970-ben megszületett a Szabadalmi Együttműködési Szerződés (Patent Cooperation Treaty, a továbbiakban PCT), amelynek célja az oltalmi bejelentések benyújtásával és a vizsgálattal kapcsolatos együttműködés megkönnyítése.⁴ A PCT jelentősége, hogy egyetlen bejelentéssel, egy kétszakaszos – nemzetközi és nemzeti – eljárásban lehetett oltalmat igényelni. A nemzetközi szakasz bármely tagállam hivatala előtt kezdeményezhető, ahonnan a bejelentés nemzetközi vizsgálat alá kerül. Ez a PCT I. szakasz, amely kötelező, és amelyet regionális kutatási hatóságok végeznek. Európa esetében ez az Európai Szabadalmi Hivatal⁵, amely 7-8 hónap alatt készíti el a nemzetközi kutatási jelentést. Ezt követi a PCT II szakasz, amely fakultatív és egy előzetes nemzetközi elővizsgálatra irányul.⁶ A nemzetközi szakaszt követően, a tagállami hatóságoknál az elsőbbség napjától számított harminc hónapon, míg az Európai Szabadalmi Hivatal előtt az elsőbbség napjától számított 31 hónapon belül kezdeményezhető a nemzeti szakasz. A nemzeti szakaszban a bejelentés nemzeti ügyszámot kap, azaz nemzeti bejelentéssé válik, s az adott állam hatósága előtt annak jogszabályai szerint bírálják el.

Ebből adódóan az oltalom a nemzeti oltalomhoz szorosan kötődik, és nem hoz létre „világszabadalmat”, egyszerűen csak megkönnyíti és olcsóbbá teszi az eljárást.

Az egyezmények sorában jelentős előrelépés volt az Európai Szabadalmi Egyezmény (European Patent Convention, a továbbiakban EPC), amely 1973.

² A Lizaboni Szerződés hatálybalépése előtt az uniós szabadalom alatt közösségi szabadalmat kellett érteni.

³ Magyarország 1970-ben csatlakozott a szervezetet létrehozó egyezményhez, amelyet az 1970:18. tvr hirdetett ki.

⁴ Hazánk 1980:14. tvr-rel csatlakozott a szervezethez.

⁵ A szervezetről bővebben lásd lentebb.

⁶ V.ö.: LAPENNE, JUAN: Patent Cooperation Treaty (PCT), *Journal of the Patent and Trademark Office Society*, Vol. 92, Issue 2 (Spring 2010), 195-197.; MOSSINGHOFF, GERALD J.: World Patent System Circa 20XX, A.D., *IDEA: The Journal of Law and Technology*, Vol. 38, Issue 4 (1998), 535-536.; MUIR, IAN – BRANDI-DOHRN, MATTHIAS – GRUBER, STEPHAN: *European Patent Law*, Oxford University Press, Oxford, 2002, 8-9.

október 5-én öt állam⁷ közreműködésével jött létre.⁸ 2002-re az EPC részese lett az EU valamennyi tagállama továbbá Ciprus, Lichtenstein, Törökország és Monaco is.⁹ Ebből adódóan elnevezésével ellentétben nem az EGK égíse alatt létrejövő szervezetről beszélhetünk, hanem egy olyan nemzetközi szervezetről, amelynek mára az EU tagállamai is részesei. Az EPC által létrehozott Európai Szabadalmi Szervezet tehát nem tartozik az uniós jog alá, és az uniótól elkülönülten a nemzetközi jog önálló alanyként értelmezhető. Az EPC illeszkedik a nemzetközi iparjogvédelmi integráció dokumentumaihoz, ugyanis a PUE 19. cikkének értelmében egy regionális jellegű külön megállapodásként, míg a PCT 45. cikkének (1) bekezdése alapján szabadalmi szerződésként értelmezhető.¹⁰ Ebből adódóan az EPC rendelkezéseit a PUE és a PCT normáival összhangban kell értelmezni. Az EPC a korábbiakhoz képest azért jelent előrelépést, mert egyetlen eljárásban, egyetlen nyelven lehetett oltalmat igényelni azokra az államokra, amelyeket a bejelentő megjelölt. Így az oltalom odaítélését követően a szabadalom azokban az államokban, amelyekre kiterjedt, nemzeti oltalomként él tovább. Az EPC által létrehozott oltalom az európai szabadalom, amely nem azonos az uniós szabadalommal.

Mindezekből következik, hogy csak akkor érdemes PCT bejelentést tenni, ha az Európai Szabadalmi Egyezményhez nem tartozó államokra is ki kívánja a bejelentő terjeszteni az oltalmat. Minden más esetben ugyanis elegendő az európai szabadalmi bejelentés.

Az európai szabadalom iránt a bejelentést az EPC által létrehozott Európai Szabadalmi Hivatalhoz¹¹ (European Patent Office, a továbbiakban EPO) kell benyújtani.¹² A benyújtást követően az EPO elvégzi az újdonságkutatást és a bejelentés alaki vizsgálatát, majd a bejelentéstől számított 18 hónap elteltével közzéteszi, és megkezdődik a felszólalási eljárás.¹³ Az eljárás sikeres kimenetele esetén az EPO megítéli az európai szabadalmat és kiállítja az okiratot. Az

⁷ Egyesült Királyság, Benelux Államok, Franciaország, Németország és Svájc.

⁸ BAILLIE, IAIN C.: Where Goes Europe - The European Patent, *Journal of the Patent Office Society*, Vol. 58, Issue 3 (March 1976), 153.

⁹ FEDERICO, PASQUALE J.: European Patent Concept, *IDEA: The PTC Journal of Research and Education*, Vol. 16, Conference Issue (1974), 38.; MAHNE, KEVIN: Unitary Patent and Unified Patent Court for the European Union: An Analysis of Europe's Long Standing Attempt to Create a Supranational Patent System, *Journal of the Patent and Trademark Office Society*, Vol. 94, Issue 2 (2012), 173-174.; Hazánkat a szervezet Igazgatótanácsa 1999. január 29-én kérte fel a csatlakozásra. A szükséges jogalkotási munka 2002-re készült el. Az EPC jelenleg hatályos szövegét a 2007:CXXX. törvény hirdette ki.

¹⁰ A csatlakozás szempontjából az EPC és a PCT közötti alapvető különbség, hogy az utóbbihoz bármely állam csatlakozhat, míg az EPC rendszeréhez csak azon európai államok, amelyek részt vettek az egyezményt kidolgozó kormányközi konferencián, vagy amelyeket a szervezet Igazgatótanácsa felkér a csatlakozásra. Ebből adódóan a csatlakozás szempontjából az EPC zárt, míg a bejelentés szempontjából nyílt mechanizmust képez.

¹¹ Az EPO központja Münchenben van, Hágában és Berlinben is található egy-egy kirendeltsége. v.ö.: MCKIE, EDWARD F. JR.: Patent Cooperation Treaty: a New Adventure in the Internationality of Patents *North Carolina Journal of International Law and Commercial Regulation*, Vol. 4, Issue 3 (1979), 257.

¹² A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalához (a továbbiakban SZTNH) is benyújtható a kérelem, melyet a hatóság hivatalból továbbít.

¹³ FICSOR MIHÁLY: Az Európai Szabadalmi Egyezmény – magyar nézőpontból, *Jogtudományi Közlöny* 2003/4. szám (58. évf.), 182

igénypontokat mind a három hivatalos nyelvre (angol, német, francia),¹⁴ míg a leírást a három nyelv közül a bejelentés nyelvére kell lefordítani. Az oltalom odaítélésétől számított három hónapon belül a jogosultnak kezdeményeznie kell az európai szabadalom hatályosítását valamely tagállamban, amely már a nemzeti szabályok szerint zajlik.¹⁵

Bár az EPC által szabályozott eljárás egyszerűbbé tette ugyanazon találmány több országban való szabadalmazását, azonban az igényelt oltalom valójában az egyes államok nemzeti oltalmaként él tovább, azaz a nemzeti oltalomtól ténylegesen elváló oltalom nem jött létre.¹⁶

II.

Mindenekelőtt le kell szögezni, hogy jelenleg uniós szabadalom nem létezik, így az EU területére vonatkozó oltalom teljes egészében az EPC rendszerére támaszkodik. Ebből adódóan a feltaláló vagy a nemzeti szabadalmat vesz igénybe, vagy az EPO által európai szabadalmat igényel, melynek tagállami érvényesüléséhez azonban további hitelesítésre van szükség. Mindezekből adódóan az ezredfordulóig az uniós szabadalom kapcsán jelentős előrelépés nem történt.

Észre kell azonban venni, hogy a nemzetközi iparjogvédelmi integráció első hetven évének sikeréhez az a tény is hozzájárult, hogy a 20. század elejére a nemzetállamok anyagi jog tekintetében azonos szabályokat hoztak, míg a valódi eltérés a szervezeti és eljárási szabályokban volt fellelhető. A PUE által eszközölt jogharmonizációs feladat az anyagi jog tekintetében a második világháború utáni időszakra megvalósult, így az integráció elmélyítése a szervezeti és eljárási normáknál rekedt meg.

1957-ben a Római Szerződések teljesen új megvilágításba helyezték a szabadalmak kérdését. Szükségtelen ecsetelni, hogy a szabadalommal együtt járó kizárólagosság milyen komoly hatást gyakorolt a közös piacra, így annak közös szabályozása, vagy legalábbis a jogharmonizáció további mélyítése a közös piac működőképességének záloga volt. Ebből adódóan a Közösségeket létrehozó hat tagállam között is felvetődött a nemzeti szabályok további összehangolása. Így a nemzetközi közjog porondján zajló jogközelítő törekvésekkel párhuzamosan, már az 1960-as évek elejére az EGK hat tagállama a közös piac tökéletesítése érdekében „saját jogharmonizációba” kezdett. Értelemszerűen az EGK bővítésével párhuzamosan ebben a folyamatban egyre több európai állam vett részt, amely az iparjogvédelmi integrációs folyamatok megkettőzöttségét eredményezte. Az első jelentős próbálkozás a német Szabadalmi Hivatal elnökéhez, Kurt Haertel nevéhez köthető, aki Preliminary Draft of an Agreement on a European Patent Law (1962) elnevezés alatt egy teljesen új konstrukciót dolgozott ki.¹⁷ Elképzelése szerint mind

¹⁴ BEIER, FRIEDRICH - KARL: European Patent System, *Vanderbilt Journal of Transnational Law*, Vol. 14, Issue 1 (Winter 1981), 14.; LAFLAME, MICHAEL *i. m.* 2010. 613.

¹⁵ LAPENNE, JUAN *i. m.* 2010, 200.

¹⁶ DI CATALDO, VINCENZO: From the European Patent to a Community Patent, *Columbia Journal of European Law*, Vol. 8, Issue 1 (Winter 2002), 20.

¹⁷ BEIER, FRIEDRICH - KARL *i. m.* 1981, 3.

a hat EGK államban egy nemzeti oltalomtól elvált, és a közösségi jog által szabályozott szabadalmi oltalomra van szükség. Így a szabályozás a tagállamoktól független és egységes, azonban a tagállami hatóságok útján valósult volna meg. A felek azonban a sarkalatos kérdésekben nem tudtak megállapodni, így a tervezet aláírása elmaradt. Mindezekből két következtetés vonható le. *Egyrészt* a tervezett megállapodás nem akart közösségi intézményt, egy közösségi szabadalmi bíróságot létrehozni, pusztán a tagállamok intézményi struktúráját felhasználva, kizárólagos közösségi szabályozásra törekedett volna. *Másrészt*, még ebben a minimális kérdésben sem tudtak a tagállamok közös nevezőre jutni, amely baljósan figyelmeztetett arra, hogy a Közösségek bővítése a szabadalmi kérdés kapcsán még nehezebbé fogja tenni az egységes szabályozást.

Minden bizonnyal emiatt a nemzetközi közjog keretei között gyorsabban és hatékonyabban haladt előre az integráció, amelynek eredményeit az EGK is megpróbálta felhasználni. Amit 1962-ben nem sikerült, részben megvalósult az EPC ratifikálásával, amelynek valamennyi akkori EGK tagállam része volt. Észre kell venni, hogy mindez a Közösségek vonatkozásában óriási jelentőséggel bír. Ugyanis a PCT racionalizálta az engedélyezési eljárást, míg az EPC egy engedélyezéssel foglalkozó központi hatóságot hozott létre az EPO képében. Ebből adódóan az EGK-n belül a fejlődés következő logikus lépésnek a szabadalom hatályának az egységesítése mutatkozott, amely egy olyan oltalmat jelentett, amely a nemzeti oltalomtól függetlenül az egész Közösségre kiterjedő területi hatállyal bír.¹⁸ Ez az elképzelés jelent meg 1971-ben a Community Patent Convention¹⁹ (a továbbiakban CPC) megalkotása során, amelyben Belgium, Dánia, Franciaország, Olaszország, Írország, Luxemburg, Hollandia és az NSZK is részt vett.²⁰ A CPC valódi jelentősége az lett volna, hogy a nemzetközi közjog eredményeit (PCT, ECP) adaptálja, és továbbfejleszti az EGK-n belül. A tervezet szerint ugyanis a CPC csak az EGK államokra vonatkozott volna, míg harmadik országgal szemben az EPC érvényesült volna. A tökéletes egyhangúság azonban ekkor sem volt meg, így a CPC soha nem lépett hatályba, elmulasztva ezzel a közösségi szabadalom gyors bevezetését.²¹

Joggal merül fel a kérdés: *mi az oka annak, hogy ugyanazon államok a nemzetközi közjog terén kompromisszumképesek, míg az EGK égisze alatt erre képtelenek?* A válasz minden bizonnyal abban keresendő, ami megkülönböztette a nemzetközi közjogot a közösségi jogtól. A nemzetközi integráció ugyanis csak a jogközelítést tűzte ki célul, azaz azt, hogy egy részes államban megadott szabadalmat egy másik részes államban ugyanolyan feltételek mellett ismerjenek el. Ebből adódóan minden részes állam azonos feltételek mentén, de a saját hatósága előtt ad oltalmat, s kétség esetén azt a saját nemzeti jogszabályai alapján, saját bírósága előtt érvényesíti. Ezzel szemben a CPC már egy tagállamoktól elszakadt, kizárólag a közösségi jog által szabályozott oltalmat kívánt

¹⁸ MOSSINGHOFF, GERALD J.: World Patent System Circa 20XX, A.D., *IDEA: The Journal of Law and Technology*, Vol. 38, Issue 4 (1998), 543.

¹⁹ A tervezetet Luxemburgi Egyezménynek is szokás nevezni.

²⁰ MAHNE, KEVIN *i. m.* 2012. 175-176.

²¹ LAFLAME, MICHAEL *i. m.* 2010. 614-615.

létrehozni, ahol a szabadalom magából a közösségi jogból ered. Mindez azt jelentette, hogy nem nemzeti jogszabály, hanem közösségi jog alapján, a közösségi jog által szabályozott – akár bírósági – eljárásban kell az oltalmat odaítélni, vagy a jogvitát eldönteni. Azonban a tagállamok ezen a téren nem álltak készen szuverenitásuk feladására. Sőt, valójában az is kérdéses, hogy szükség van-e egyáltalán közösségi oltalomra, közvetlen közösségi szabályozásra. Minden bizonnyal erre a kérdésre a legtöbb tagállam a '90-es évek elejéig nemmel válaszolt volna, hiszen sokáig úgy tűnt, hogy a közösségi jog szellemi alkotásokat érintő rendelkezései elegendőek, és nem szükséges a Közösségek hatáskörének ilyen jellegű bővítése.

A közösségi jog ugyanis eredetileg csak a piaci szabadságok körében – EKSZ 28-29. cikk (ma EUMSZ 34-35. cikk) – érintette az ipari tulajdont, amikor is az EKSZ 30. cikke (ma EUMSZ 36. cikk) az áruk szabad mozgásának szabadsága alól kivételt állapított meg, amely szerint az „*ipari és kereskedelmi tulajdon védelme érdekében*” a korlátozás indokolt. Mindebből tehát nem következett az ipari tulajdon közvetlen közösségi jogi szabályozása, az meg végkép nem, hogy közösségi bíróságot kell felállítani a szabadalmak kérdésében. Azonban az idézett cikk folytatása szerint „*ezek a tilalmak és korlátozások nem lehetnek önkényes megkülönböztetés vagy a tagállamok közötti kereskedelem rejtett korlátozásának eszközei.*” Ebből adódóan a szabadalmi oltalom kizárólagosságára vonatkozó szabályozása tagállami hatáskörű, azonban annak hatását és érvényesülését az Európai Bíróság az áruk szabad mozgásának biztosítása érdekében vizsgálhatja. Ezért tapasztalható az, hogy sokáig a szabadalmak kérdése a közös piac/belső piaci szabadságok körében jelentkezett. Az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlata is csak ilyen, illetve versenyjogi összefüggésben vizsgálta az ipari tulajdoni formákat. Mind a Parke és Davis²² illetve Centrafarm v. Sterling Drug²³ ügyek kapcsán is a fent említett versenyjogi szabályok, míg a Pharmon v. Hoechst,²⁴ Merck v. Stephar²⁵ ügyek kapcsán a belső piaci rendelkezések alapján vizsgálta a Bíróság a nemzeti szabályokat.

III.

Az EU-n belül egészen a '90-es évek közepéig uralkodó felfogás szerint tehát a szabadalmi oltalom szabályozása nemzeti hatáskör, és annak csak a belső piac, illetve a versenyjog tekintetében van közösségi jogi relevanciája. Ebből adódóan nem indokolt a közvetlen uniós szabályozás, ami azt is jelentette, hogy a tagállamok nem érezték kényszerrel a szervezeti és eljárási szabályok érdemi közelítésére. Mindez persze nem jelentette azt, hogy nem volt uniós ráhatás a tagállami szabályozásra, azonban az oltalom mindvégig a nemzeti jogban gyökeredzett.

²² C-24/67 - Parke, Davis & Co. kontra Probel és társai [EBHT 1968 00081]

²³ C-15/74 - Centrafarm BV és társai kontra Sterling Drug [EBHT 1974 01147]

²⁴ C-19/84 Pharmon BV v. Hoechst AG [EBHT 1985 02281]

²⁵ C-187/80 Merck & Co. Inc. v. Stephar BV [EBHT 1981 02063]

A belső piac, és a versenyjog szabályai szerint tehát nincs szükség uniós szabadalomra, és uniós szabadalmi bíróságra sem. Azonban látni kell, hogy a belső piac megteremtése, és az alapvető piaci szabadságok érvényesítése csak egy eszköz az EU kezében a tényleges cél megvalósítása érdekében. E célok az EUMSZ preambulumban találhatóak, amelyek között szerepel az „egyenletes gazdasági növekedés garantálása”, amelyet az EUSZ preambuluma kiegészít azzal, hogy az EU célkitűzése a tagállamok gazdasági és társadalmi fejlődésének az előmozdítása.²⁶ Ebben az összefüggésben az EU alapvető célkitűzései között szerepel a versenyképesség előmozdítása, és a nemzetközi kereskedelemben való hatékony fellépés. A versenyképesség előmozdítására az EU-nak számos eszköz áll rendelkezésére, azonban az arzenálból egy jelentős fegyver hiányzik: az uniós szabadalom. Mindez azonban csak akkor fogadható el, ha igazolást nyer a szabadalmi oltalom versenyképességet erősítő jellege. Ezzel összefüggésben az EU-n belül 2006-ban készült hatástanulmány²⁷ szerint az átlagos szabadalmi prémium²⁸ a vizsgált tagállamokban a GDP 1%-át tette ki 1994-1996 közötti, míg ez az arány 2000-2002 közötti időszakban 1,16%-ra emelkedett s azóta is növekszik.²⁹ Ebből adódóan vitán felül áll, hogy a szabadalmi oltalom fejlesztően hat a versenyképességre, úgy mint az a tény sem vitatható, hogy napjainkra nem az európai országok gazdaságának összességéről, hanem az EU gazdaságáról beszélhetünk. Amikor a gazdasági és monetáris unió tökéletesítése érdekében az EU minden eszközzel fel kíván lépni, akkor a szabadalmi szabályozást is újra kell értelmezni. Így ha a '90-es évek közepéig vitatható a szabadalmi jog terén a közvetlen uniós fellépés, addig mára nyilvánvalóvá vált, hogy a versenyképesség növelése érdekében egyetlen eszközt sem lehet paragon hagyni. Így, ha a belső piac, illetve a versenyjog rendelkezéseiből nem is következik, a versenyképesség előmozdítása érdekében már egyértelmű a szabadalmi jog uniós relevanciája.³⁰

Mindebből azonban még nem következik a közvetlen uniós fellépés, hiszen elképzelhető, hogy elegendő a tagállamok jogharmonizációja. Az elmúlt 30-40 év gyakorlata azonban azt mutatja, hogy a jogközelítés nem elégíti ki a versenyképesség növelésének igényét, ugyanis egy európai szabadalom 11-szer kerül többbe, mint egy amerikai, és 13-szor többbe, mint egy japán szabadalom. Az európai szabadalom jóval többbe kerül a világpiaci versenytársakénál, ami egyértelmű versenyhátrány, és az eddig alkalmazott technika kielégítetlen voltát is jelenti. A költségek rendkívül magas volta a fordítási díjakból adódik, hiszen az EPC által megadott európai szabadalom hatályosulásához szükség van arra, hogy valamely tagállamban nemzeti szabadalomként érvényesítsék. Ebből adódóan

²⁶ VARNAY ERNŐ – PAPP MÓNICA: *Az Európai Unió joga*, Complex Kiadó, Budapest, 2010,182.

²⁷ GAMBARDIELLA: Study on evaluating the knowledge economy what are patents actually worth? The value of patents for today's economy and society.

Forrás: http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/patent/studies/final_report_lot2_en.pdf

²⁸ A szabadalmi prémium a szabadalmazott találmány értéke és ugyanannak a találmánynak a nem szabadalmazás esetén fennálló értékének a különbsége.

²⁹ A Bizottság Közleménye (2007.04.03.) az európai szabadalmi rendszer fejlesztéséről [COM (2007) 165] 2. Forrás: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52007DC0165:HU:NOT>; [Hivatalos Lapban még nem tették közé].

³⁰ V.ö.: EUMSZ 118. cikk.

logikus lépés tehát a fordítási költségek csökkentésének előírása, amely az EPC ún. londoni egyezményével 2000. október 17-én meg is valósult. A londoni megállapodásnak köszönhetően az európai szabadalmak fordítási költsége közel 40%-kal csökkent. Mindezzel párhuzamosan a Versenyképességi Tanács 2003. március 3-ai ülésén célul tűzte ki a közösségi szabadalmakról szóló rendelettervezet megalkotását.

Az ezredfordulót követően tehát ismét megérett a politikai akarat, azonban az uniós szabadalom életre keltéséhez kevésnek bizonyult. Így az 1970-es évek közepétől periodikusan felbukkanó szándék, amely szerint szükség van egy nemzeti szabadalomtól elkülönült oltalomra, az ezredfordulóra sem vált valósággá, amelyen sem az EGK, majd az EU sem tudott változtatni, egészen a Lizaboni Szerződésig. A Lizaboni Szerződést elfogadó tagállamok felismerték, hogy az integráció meglehetősen terebélyes fáján az uniós szabadalom gyümölcse már régen megérett, csak a tagállamok nem akarták vagy nem tudták azt eddig leszakítani.

IV.

Mindezekből következik, hogy a Lizaboni Szerződés elfogadásakor az uniós szabadalommal kapcsolatos politikai állásfoglalás megegyezik a '70-es évek közepében megfigyelhető tendenciával. Mindez azt jelentette, hogy a tagállamok többsége belátta a szabadalmak területén az egységes piac szükségességét, azonban annak kivitelezésében nem értettek egyet. A patthelyzet valódi indokát ugyanabban látom, mint ami miatt a CPC elfogadása is elmaradt. A tagállamok ugyanis már a korábbi évtizedekben is hajlandóságot mutattak az anyagi normák harmonizációjában, amelynek korlátja a nemzeti oltalom léte volt. Így akkor, amikor a CPC is egy nemzeti szabadalomtól elszakadt oltalmat kívánt volna bevezetni, az a tagállami joghatósági tévesztés miatt elfogadhatatlannak bizonyult. A nemzeti szabadalomhoz való ragaszkodás mögöttes indoka az lehet, hogy a tagállamok nem szívesen adják fel azt a lehetőséget, hogy a területükre kiterjedő oltalommal kapcsolatos jogvitákban nemzeti bíróságok döntsenek. Ebből következik, hogy az uniós szabadalom megteremtésének egyik alapvető akadálya a joghatósági kérdésben való kompromisszumképtelenség volt.

Ebben a megközelítésben tehát, ha a tagállamok közös nevezőre jutnak a joghatósági kérdésben, akkor egy hatalmas lépést tesznek meg az uniós szabadalom bevezetése felé. Több mint harminc év távlatából megállapítható, hogy a CPC legnagyobb hibája egyben legnagyobb erénye is volt. Azzal ugyanis, hogy a közösségi jogból eredeztette volna az oltalmat, s egységes eljárási szabályokat állapított volna meg, figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy a szabadalmi jogviták kapcsán a tagállamok eljárási és szervezeti megoldásai rendkívül eltérőek.

Az EU-n belül 1997³¹ óta tehát egyre erőteljesebb igény mutatkozott a szabadalmi rendszer korszerűsítése iránt, amely reformmozgalom az EPC

³¹ Az Európai Bizottság 1997-ben tette közzé döntés előkészítő dokumentumát, az ún. zöld könyvet a közösségi szabadalomról és Európa szabadalmi rendszeréről [COM(1997)xxxx].

eredményeit is fel kívánta használni.³² 2007-ben az Európai Bizottság javaslatot dolgozott ki a közösségi szabadalmi rendszer korszerűsítéséről, melynek legnagyobb eredménye – álláspontom szerint - az egységes joghatósági rendszer megvalósítása iránti igény kifejtése volt.³³ A fentebb kifejtettek alapján az európai szabadalom annak megadása után nemzeti szabadalommal válik, melyből adódóan a szabadalomból folyó jogvitákat nemzeti bíróság előtt, nemzeti jogszabályok alapján kell megítélni. Ebből a tényből az egész közösségi szabadalmi rendszer három legalapvetőbb problémája rajzolódik ki. *Egyrészt* a peres feleknek számolniuk kell azzal, hogy ugyanazon szabadalmi jogvitában egyszerre több tagállamban kell párhuzamos peres eljárásokba bocsátkozniuk. *Másrészt* az alpereseknek azzal is számolniuk kell, hogy egyszerre több, különböző államban indított hasonló tárgyú perekben kell védekezniük. *Harmadrészt* előfordulhat, hogy a tagállami bíróságok az EPC ugyanazon rendelkezéseinek eltérő értelmezést tulajdonítanak, s így ugyanazon ügyben tagállamonként eltérő ítélet születhet. Ez utóbbi fordult elő a Müller-Hilty ügyben, ahol a francia, német és svájci bíróságok eltérő tartalmú ítéletet hoztak.³⁴

Mindhárom probléma forrása tehát az, hogy a tagállamok a szabadalmakkal összefüggő jogvitákat más-más bírósági rendszerben és eljárási szabályok alapján döntenek el. Ezen az sem változtatott, hogy a szellemi tulajdonjogi³⁵ jogsértésekkel kapcsolatos intézkedések tárgyában 2004. április 29-én egy irányelv is született,³⁶ azonban ennek ellenére mégis jelentős különbségek mutatkoztak a tagállamok ítélkezési gyakorlatában. Továbbá 2004 után is nagy számban fordulnak elő előzetes döntéshozatal iránti kérelmek, amelyek az említett irányelv nemzeti jogokkal való összeegyeztethetőségére vonatkoznak.³⁷ A szellemi tulajdonjogok érvényesítése kapcsán fennálló eltérő tagállami szervezeti és eljárási szabályok áthidalására a jogharmonizáció tehát nem bizonyult elég hatékonynak. A Bizottság 2007-es javaslata hangsúlyozta az egységes joghatósági rendszer megvalósításának szükségességét, amelyre két út kínálkozott.

Egyrészt az EPC keretében kibontakozott European Patent Litigation Agreement (a továbbiakban EPLA), amely az EU-n kívül, az EPC részesállamai számára kívánt egy új nemzetközi bíróságot felállítani.³⁸ *Másrészt* körvonalazódott egy elképzelés, amely az EU-n belül, az EK-Szerződés rendelkezéseire alapozva, egy olyan

³² Az ezredfordulót követően az EPC felülvizsgálatát illetve az EU-n belüli koncepciókat a tagállamok fokozatosan összehangolták. v. ö.: FICSOR MIHÁLY *i. m.* 2003. 183.

³³ MAHNE, KEVIN *i. m.* 2012. 182.

³⁴ V. ö.: DI CATALDO, VINCENZO *i. m.* 2002 21.

³⁵ Ebből adódóan az irányelv nem kizárólagosan a szabadalmakra, hanem általában a szellemi tulajdonjogokra vonatkozik.

³⁶ A szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv. (*HL L 157, 2004.4.30., 45–86. o.; magyar különkiadás 17. fejezet, 2. kötet, 32. o.*)

³⁷ A teljesség igénye nélkül: C-180/11 [még nem tették közzé]; C-461/10 [még nem tették közzé]; C-360/10; C-406/09 [EBHT 2011 I-09773]; C-324/09 [EBHT 2011 I-06011].

³⁸ HALL, ARTHUR: Multinational Enforcement of Patent Rights: National Jurisdiction over Infringement and Validity of a Foreign Patent, *Journal of the Patent and Trademark Office Society*, Vol. 94. Issue 2. (2012) 193-194.; LOFTUS, DONAL: International Patent Protection: Time for a Fully EU Functioning Supra-National Patent Mechanisms, *Journal of International Commercial Law and Technology*, Vol. 6. Issue 3. (2011) 181.

közösségi bíróságot képzelt el, amely az európai szabadalmakkal, illetve a közösségi (uniós) szabadalmakkal is foglalkozott volna. Végezetül a Bizottság egy kompromisszumos megoldást fogadott el, amely mind az EPLA, mind a közösségi igazságszolgáltatási szervezet elemeit tartalmazta. A Bizottság javaslata alapelvi szinten két követelményt támasztott a bírósági szervezettel szemben. *Egyrészt* a kialakítani kívánt szervezet nem veszélyeztetheti az uniós szabadalom bevezetését, *másrészt* el kell kerülni azt is, hogy Európában két párhuzamos szabadalmi peres eljárás alakuljon ki.

A kristályosodni látszó elképzelések tovább konkretizálódtak, amikor a Tanács magáévá tette a Bizottság „European Unified Patent Litigation System” (a továbbiakban UPLS) megvalósítására vonatkozó ajánlását,³⁹ amely az „European and EU Patent Court” (a továbbiakban EEPC⁴⁰) felállítását indítványozta.⁴¹ A decentralizált bírósági struktúra kialakítására vonatkozó megállapodást az EU, annak tagállamai, és harmadik országok kötötték volna, amelyek nem tagjai az EU-nak, azonban az EPC-nek részes államai. A felek azonban az eljárás nyelvében nem tudtak megállapodni, ugyanis az EPC három hivatalos nyelvét Spanyolország és Olaszország nem fogadta el, mint az EEPC hivatalos eljárási nyelvét. Pusztán a nyelvi kérdésben való nézeteltérés 2010 végére ismét megrekesztette a tárgyalásokat, melynek folytán Dánia, Egyesült Királyság, Észtország, Finnország, Franciaország, Hollandia, Lengyelország, Litvánia, Luxemburg, Németország, Svédország és Szlovénia levelet írtak a Bizottsághoz, amelyben arra kérték, hogy kezdeményezze a Tanács előtt a megerősített együttműködésre vonatkozó rendelkezések alkalmazását.⁴² A Tanács a Bizottság javaslata alapján 2011. február 11-én⁴³ minősített többséggel úgy döntött, hogy továbbítja a Parlamentnek a megerősített együttműködésre vonatkozó felhatalmazásról szóló határozat tervezetét, amelyet a Parlament 2011. február 15-én elfogadott.⁴⁴ A Miniszterek Versenyképességi Tanács 2011. március 10-én elfogadta a 25 tagállam⁴⁵ közötti megerősített együttműködésre vonatkozó határozatot. A határozatot Spanyolország és Olaszország az Európai Bíróság előtt megtámadta, arra hivatkozva, hogy az hatáskörrel való visszaélést valósított meg. Az Európai Bíróság megerősítette, hogy, „valamely jogi aktus csak akkor jogellenes hatáskörrel való visszaélés miatt, ha

³⁹ http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/patent/recommendation_sec09-330_en.pdf;
http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/intm/111744.pdf

⁴⁰ A hivatalos magyar dokumentumokban „Európai és Közösségi Szabadalmi Bíróság”.

⁴¹ MAHNE, KEVIN *i. m.* 2012 186.; PALÁGYI TIVADAR: Az egységes hatályú európai szabadalom és a tervezett új szabadalmi bíróság, *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle* 2011/4. szám 5.

⁴² Az érintett tagállamok szándékukat a Versenyképességi Tanács 2010. december 10-i ülésén megerősítették.

⁴³ A Tanács 2011. február 11-én kelt 5538/11. számú határozata az egységes szabadalmi oltalom létrehozásának területén megvalósítandó megerősített együttműködésre való felhatalmazásról.

⁴⁴ Mindeközben újabb 13 tagállam, köztük Magyarország is jelezte, hogy részt kívánnak venni a megerősített együttműködésben, melynek következtében a kezdeményezés mögött már 25 tagállam sorakozott fel.

⁴⁵ Két tagállam – Olaszország és Spanyolország – álláspontja szerint a megerősített együttműködés nem vehető igénybe, mivel a Tanács nem merített ki minden lehetőséget a konszenzusos döntés megvalósítása érdekében. v. ö.: Spanyolország és Olaszország 2010. december 10-én tett együttes nyilatkozata. In: Az elnökség 6524/11. sz. feljegyzése 4.; forrás: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/hu/11/st06/st06524.hu11.pdf>

objektív, releváns és egybehangzó bizonyítékok alapján nyilvánvaló, hogy azt kizárólag vagy legalábbis elsősorban olyan céltól eltérő cél elérése érdekében fogadták el, amelyre a szóban forgó jogkört biztosították, vagy az ügy körülményeinek kezelésére a Szerződések által kifejezetten előírt eljárás megkerülése érdekében fogadták el.⁴⁶ A testület értelmezése szerint Spanyolország és Olaszország azt róttá fel a Tanácsnak, hogy azáltal, hogy felhatalmazást adott a megerősített együttműködésre, megkerülte az EUMSZ 118. cikk második bekezdésében foglalt egyhangúsági követelményt. Az EUSZ 20. cikk vagy az EUMSZ 326– EUMSZ 334. cikkei azonban nem tiltják meg azt, hogy a tagállamok az Unió azon hatáskörei keretében hozzanak létre megerősített együttműködést egymás között, amelyeket a Szerződések szerint egyhangúsággal kell gyakorolni. Az Európai Bíróság a keresetet végül elutasította, arra hivatkozva, hogy a Tanácsnak az a megállapítása, amely szerint az egységes szabadalmi oltalom és annak nyelvhasználati rendje nem valósítható meg ésszerű határidőn belül, nem minősülhet az EUMSZ 118. cikke második bekezdésének megkerülésére.

A Lizaboni Szerződéssel létrehozott megerősített együttműködés célja, hogy a teljes egyhangúság hiányában is, a tagállamok adott szakpolitikai kérdésben⁴⁷ mélyebb integrációt hozzanak létre, mint amelyet a Szerződések eredetileg előírnak.

Az EUMSZ 118. cikkének értelmében a szellemi tulajdonjogok a szerződések hatálya alá, azonban nem az EU kizárólagos hatáskörébe tartozó kérdések.⁴⁸ A Tanács 2010. november 10-ei és 2010. december 10-ei ülésén megállapította, hogy az EU – az EUMSZ 118. cikk értelmében – az Unión belüli egységes szabadalmi rendszer kiépítését ésszerű időn belül nem tudja elérni, így megvalósult a megerősített együttműködés igénybevételének lehetősége.

A Versenyképességi Tanácsnak döntését megelőzően, 2011. március 8-án az Európai Bíróság közzétette 1/09. számú véleményét⁴⁹ az EEPC uniós joggal való összeegyeztethetőségét illetően.⁵⁰ Az Európai Bíróság megállapította, hogy a 2009-es tervezet értelmében felállítani kívánt EEPC nem uniós intézmény, hanem a nemzetközi jog önálló alanya lenne. Az Európai Bíróság véleményéből két alapvető problémakör bontakozik ki. *Egyrészt* a tervezet szerint az EEPC magánszemélyek által benyújtott keresetek elbírálására kizárólagos hatáskörrel rendelkezne, melynél fogva a tagállami bíróságok azokban nem járhatnának el. Az Európai Bíróság korábbi véleményében nem zárkózott el olyan nemzetközi megállapodásoktól, amelyek kihatással lennének az Európai Bíróság hatáskörére.⁵¹ Jelen esetben –

⁴⁶ Spanyolország és Olaszország kontra Tanács C-271/11 és C-295/11. sz. egyesített ügyekben hozott ítélet [még nem tették közzé].

⁴⁷ A megerősített együttműködés nem irányulhat az EU kizárólagos hatásköreire. EUMSZ III. Cím 326-334 Cikkei.

⁴⁸ V.ö.: OSZTOVICS ANDRÁS: *Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződések magyarázata 2.*, Complex Kiadó, Budapest, 2011, 2178-2180.; VÁRNAY ERNŐ – PAPP MÓNICA *i. m.* 2010. 184.

⁴⁹ A véleményt részletesebben ismerteti: PALÁGYI TIVADAR *i. m.* 2011, 11-12; [EBHT 2011 I-01137].

⁵⁰ A kérdés fontos voltát igazolja, hogy a Bíróság teljes tanácsban, 23 bíró jelenléte mellett fogadta el a véleményt.

⁵¹ V. ö.: Az Európai Bíróság 2002. április 18-án kelt 1/00. számú véleményével. [EBHT 2002 I-03493].

érvel az Európai Bíróság – olyan bíróság felállítása kerülhet kilátásban, amely az uniós jogot is értelmezhetné. Márpedig, ez azt jelentené, hogy a tagállami bíróságok szabadalmi ügyekben nem fordulhatnak az Európai Bírósághoz előzetes döntéshozatalért, hiszen a tervezet értelmében ez a jog az EEPK-t illelné meg. A vélemény kitér arra, hogy mindez az Európai Bíróság és a tagállami bíróságok közötti kapcsolatot gyengítené. *Másrészt* a vélemény kiemeli, hogy az EEPK olyan határozata ellen, amely sérti az uniós jogot, nincs lehetőség kötelezettségszegési eljárást indítani, melynél fogva vagyoni felelősség sem állna fenn a tagállamok irányába. Mindezekre tekintettel az Európai Bíróság a Tanács 2009-es tervezetét nem tartotta összeegyeztethetőnek az uniós joggal.

A Bizottság az 1/09.sz. vélemény figyelembevételével arra a következtetésre jutott, hogy az egységes szabadalmi ítélkezési rendszer alapvetően nem ellentétes az uniós joggal, amennyiben azt kizárólag a tagállamok hozzák létre,⁵² és olyan garanciarendszert dolgoznak ki, amely a tagállami bíróságokhoz hasonlóan az egységes szabadalmi ítélkezési rendszer számára is kötelezővé teszi az uniós jog elsődlegességét, és adott esetben az Európai Bírósághoz való fordulást előzetes döntéshozatal iránt.⁵³ Az 1/09. sz. vélemény tehát nem lehetetlenítette el a tervezet elfogadását, azonban teljesen új helyzetet teremtett a szabadalmi bíróság jog megítélése tekintetében. Azzal, hogy a megállapodás kizárólag a tagállamok között jönne létre, tulajdonképpen nem egy nemzetközi bíróság kerülne felállításra, hanem egy közös bíróság, amely „lényegénél fogva része a tagállamok jogrendszerének.”⁵⁴

A véleményben foglaltak figyelembevételével az Európai Tanács 2011. szeptember 2-án tette közzé a módosított egyezménytervezetet. A lengyel elnökség azt remélte, hogy még mandátuma alatt aláírható a megállapodás. A Versenyképességi Tanács 2011. december 5-ei ülésén azonban néhány részkérdésben – többek között a bíróság egyes szervezeti egységeinek a székhelye – a tagállamok nem tudtak megállapodni. Így az egyezménytervezet tekintetében az utolsó simítások a dán és a ciprusi elnökség alatt történtek meg, amelyek az egységes joghatósági rendszer alapjait azonban már nem érintették.

Az Egységes Szabadalmi Bíróság (továbbiakban Bíróság) felállítása egy ún. szabadalmi csomag része volt, amely e mellett az egységes szabadalmi oltalom és a kapcsolódó fordítási szabályokra is vonatkozott. A Bíróság felállításáról szóló megállapodást 2013. február 19-én 24⁵⁵ tagállam írta alá, melyet ratifikálási eljárások követnek.⁵⁶ Az egyezmény akkor lép hatályba, ha azt legalább 13 állam,

⁵² Ebből adódóan az 1/09. sz. véleményből a Bizottság azt a következtetést vonta le, hogy a megállapodásban szerződő fel az EU illetve harmadik állam nem lehet, tehát azt kizárólag a tagállamok köthetik meg.

⁵³ Az egységes szabadalmi bíraskodási rendszerre vonatkozó megállapodás – A Bíróság 1/09. sz. véleményét követő lehetséges intézkedések, A Bizottság szolgálatának informális dokumentuma. In: Az Elnökség 10630/11. számú feljegyzése „Az egységes szabadalmi bíraskodási rendszer létrehozása – irányadó vita” címmel. II. Melléklet 4-10.

forrás: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/hu/11/st10/st10630.hu11.pdf>

⁵⁴ PALÁGYI TIVADAR: Az Egységes Szabadalmi Bíróság és annak egyezménytervezete, *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle* 2012/3. szám 22.

⁵⁵ Meglepő módon Lengyelország az utolsó pillanatban nem írta alá az egyezményt.

⁵⁶ Megállapodás az Egységes Szabadalmi Bíróság létrehozásáról. (továbbiakban Megállapodás) Az

köztük Németország, Nagy Britannia és Franciaország is ratifikálja, melynek várható időpontja 2014 végére tehető, s mellyel ténylegesen megvalósul nemcsak az uniós szabadalom, hanem az egységes joghatósági rendszer is.

V.

Összességében megállapítható, hogy az egységes szabadalmi rendszerrel, és azon belül az Egységes Szabadalmi Bíróság felállításával Európa állami egy jelentős lépést tett a szabadalmi rendszer olcsóbbá és hatékonyabbá tétele felé. Az intézmény megvalósítására vonatkozó próbálkozások, és a tényleges eredmény tekintetében az alábbi következtetések vonhatóak le.

Egyrészt a Bíróság nem uniós szerv, hanem a tagállamok közös bírósága. Ennek következtében a fenntartási költségeket a tagállamoknak kell fedezni. *Másrészt* a felállított joghatósági struktúra egy luxemburgi székhelyű centralizált fellebbviteli bíróságból (Court of Appeal), és decentralizált elsőfokú szervekből áll. Az Egységes Szabadalmi Bíróság központi székhelye Párizsban lesz, azonban vegyeszeti és gyógyszeripari ügyekkel a londoni, míg gépészeti ügyekkel a müncheni kirendeltség fog foglalkozni. Ezen kívül választottbírók létesül majd Ljubljanában és Lizsabanban, míg a bírák képzése Budapestre került. *Harmadrészt* az uniós szabadalom bevezetésével az oltalom megszerzésének költségei jelentős mértékben csökkenni fognak, azonban a pereskedési költségek, az összetett fórumrendszer miatt valószínűleg magasak lesznek. *Negyedrész*t a megállapodás végül csak az EU tagállamok között jött létre, azaz sem harmadik ország, sem pedig az EU szerződő félként nem szerepel. E sajátos jogállásból adódik a bíróság által alkalmazásra kerülő jogszabályok sokszínűsége is. Ugyanis a bíróság a határozathozatal során az uniós jogot, magát a bíróságot létrehozó megállapodást, az EPC rendelkezéseit, a tagállamokra alkalmazandó és valamennyi szerződő tagállamra kötelező nemzetközi szerződések és a nemzeti jog rendelkezéseit is figyelembe veszi.⁵⁷ Azzal, hogy a bíróság uniós jogot is alkalmaz, tiszteletben kell tartania az Európai Unió Bíróságának hatásköreit, továbbá azzal, hogy a Megállapodás értelmében a Bíróság a tagállamok közös bírósága, azaz igazságszolgáltatási rendszerük része, a Bíróságra is vonatkoznak a tagállami bíróságokkal szemben támasztott kötelezettségek. Ezek közül a legmarkánsabb az 1/09. sz. véleményben foglalt előzetes döntéshozatal problematikája, amelyet a megállapodás egyértelműen rögzített, hiszen a bíróságra is vonatkozik az EUMSZ 267. cikke, továbbá a Bíróságra is kötelező lesz az Európai Unió Bíróságának határozatai.⁵⁸ Ezzel az Európai Unió Bíróságának primátusa az uniós jog értelmezése és a jogalkalmazás egységesítése során nem sérült, amelyet biztosít a tagállamok mögöttes felelőssége a Bíróság esetleges uniós jogsértése esetén. Ugyanis ha a Bíróság megsérti az uniós jogot – ideértve az EUMSZ 267. cikket –,

Európai Unió Tanácsának 16351/12. sz. dokumentuma. Forrás: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/hu/12/st16/st16351.hu12.pdf>

⁵⁷ Megállapodás 24. cikk (1) bek.

⁵⁸ V.ö.: Megállapodás 21. cikk

akkor az abból adódó kártérítési felelősséget a szerződő tagállamok egyetemlegesen viselik.

Mindezekből megállapítható, hogy az Egységes Szabadalmi Bíróság felállítása mind az EU, mind a tagállamok érdekeit kielégíti, és annak működése, illetve ítélkezési gyakorlata méltán kerülhet a következő évek tudományos érdeklődésének középpontjába.
